

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВОЛОДІННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

**Матеріал підготувала
викладач Ю.Ю. Криворучко**

ДБАЙМО ПРО ЧИСТОТУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Освіта — це вид гігієни.
Письмо з помилками — то як
невимиті руки чи зуби.

Василь Стус

“Нове життя нового прагне слова”

М. Рильський

Найпоширеніші помилки усного мовлення

Вимовляй і наголошуй правильно!!!

Довідник, проміжок, томУ, вАги, вИпадок,
вИтрата, багаторазОвий, видАння, вимОга,
донести, завдАння, закінчИти, залишИти,
зібрАння, квартАл, обіцЯнка, підлітковий,
стовідсОтковий, фаховИЙ.

Питання ЗНО 2019

На перший склад падає наголос у всіх словах, ОКРІМ

А причіп

Б косий

В жалюзі

Г випадок

Питання ЗНО 2018

На другий склад падає наголос у слові

А позначка

Б центнер

В довідник

Г каталог

Кожне слово
українською -
цеглинка у фундаменті
держави

Якщо не маєте
чим зайнятися
на карантині
вчіть
українську мову

Корисна шпаргалочка про наголошування слів

Саме наголоси найчастіше стають каменем спотикання для багатьох із нас.

асиметрІя
борОдавка
бюлетЕнь
вимОга
вимОва
вИпадок
вітчИм
граблІ
горошИна
грОшей
діТЬми
довІдник
дочкА (але
дОнька)
заіржАвіти
зубОжіти
(зубОжілий,
зубОжіння)
каталОг
квартАл
кУрятина
ненАвидіти

(ненАвисть,
ненАвисний)
одноразОвий
Олень
отАман
перЕпис
псевдонІм
рАзом
серЕдина
симетрІя
спИна
фартУх
фенОмен
цемЕнт
цЕнтнер
чорнОслив

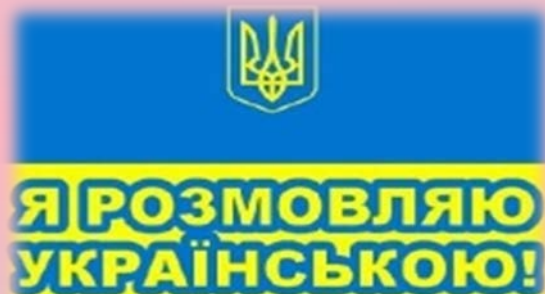
діалОг

кропивА
мАркетинг

Запам'ятай і правильно вживай!!!

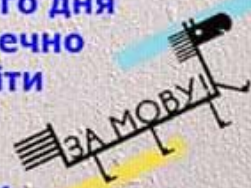

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО
У випадку необхідності	У разі потреби, за потреби
Бачити власними очима	Бачити на власні очі
Узяти себе в руки	Опанувати себе, отямитися
Малочисленні випадки	Нечисленні випадки
Працюємо біля години	Працюємо близько години
Отримувати освіту	Здобувати освіту
Дані не співпадають	Дані не збігаються
Приймати участь	Брати участь

Неправильно — Правильно

прийти до згоди — **дійти згоди**
прийшло в голову — **спало на думку**
прийшов по справі — **прийшов у справі**
прикласти зусилля — **докласти зусиль**
приносити шкоду — **завдавати шкоди**
приступати до праці — **ставати до праці**
приходити до висновку — **доходити висновку**
протирічити собі — **суперечити собі**
рідко трапляється — **зрідка трапляється**
різновидність — **різновид**
розпродажа — **розпродаж**
рух шестидесятників — **рух шістдесятників**
Скільки годин?.. — **Котра година?..**
сподіватися кращих часів — **сподіватися на кращі часи**
термін витікає — **термін минає** (*закінчується*)
товарообіг складає — **товарообіг становить**
точно відомо — **достеменно відомо**
чуть-чуть — **ледь-ледь, трішки, трішечки**
шаром покоти — **порожнісінько**
швидше всього — **найімовірніше**
у даний момент — **цієї миті**
у двох кроках — **за два кроки**
у значній мірі — **значною мірою**
у пам'ять — **на пошанування**
у той самий день — **того самого дня**
чистосердечно — **щиросердечно**
чорти полосаті — **бісові діти**
у полудень — **опівдні**
у даний час — **тепер**
шириною — **завширшки**

Питання ЗНО 2018 року

Редагування НЕ ПОТРЕБУЄ
словосполучення

А стомившийся за день

Б початкуючі поети

В дозрівші яблука

Г цілюща рослина

А ЯК ЧАСТО ВИ ВЖИВАЄТЕ ІНШОМОВНІ СЛОВА?

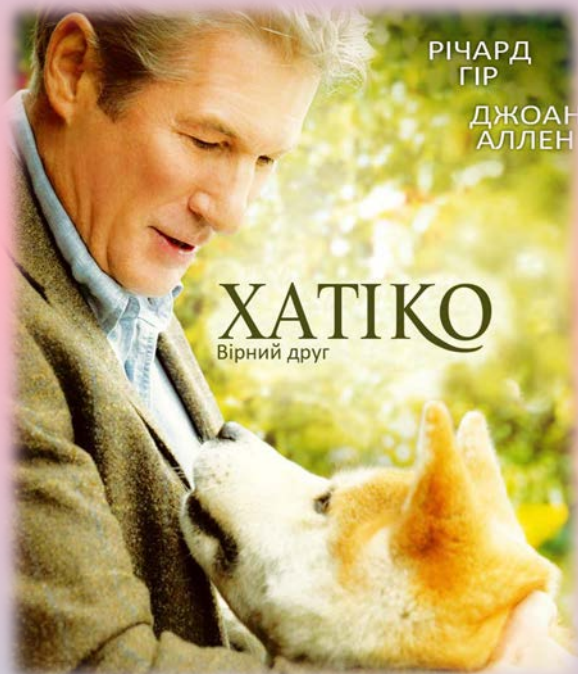
Кожне слово
українською -
цеглинка у фундаменті
держави

Рукоділья, а не хейдмейд,
покупки, а не шопінг,
творчість, а не креатив,
вихідні, а не уїкенд .
БЕРЕЖІТЬ МОВУ —
і все буде ДОБРЕ , а не ок'ей ...

ЛЕКСИЧНІ ВИКРУТАСИ

ВІРНИЙ – ПРАВИЛЬНИЙ

МОЛОДЦІ!
ПРАВИЛЬНА ВІДПОВІДЬ.

ОТЖЕ, ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!!!
ВІРНИЙ ДРУГ, А ВІДПОВІДЬ – **ПРАВИЛЬНА.**

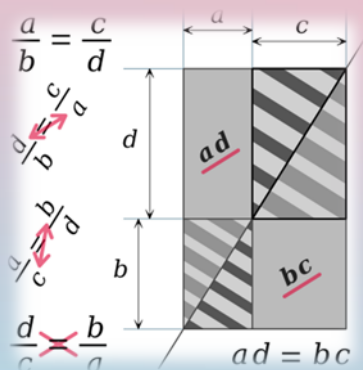
**ЯКЩО МИ ГОВОРИМО ПРО
СТОСУНКИ МІЖ ЛЮДЬМИ, ТО ЦЕ
ВЗАЄМИНИ.**

Відносини можуть бути
дипломатичними,
економічними, ринковими,
сімейними тощо.

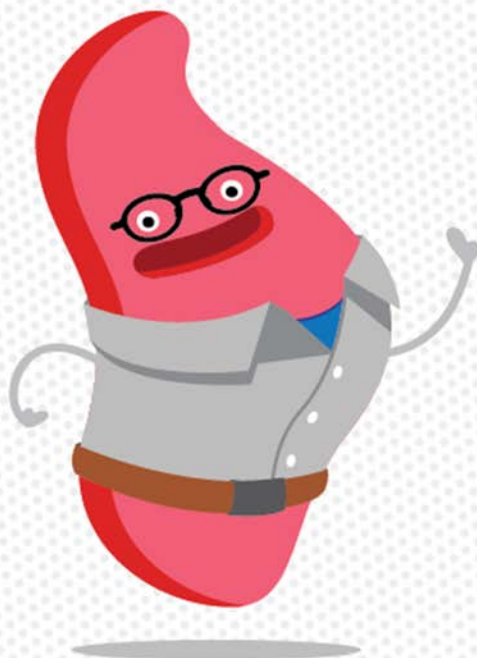
**ВЗАЄМИНИ – СТОСУНКИ,
ВІДНОШЕННЯ, ВІДНОСИНИ**

**Якщо ми говоримо про
предмети, явища, величини і
т. п., то використовуємо
слово **відношення**.**

Повторімо ще раз

Відносини

економічні, ринкові,
політичні, суспільні, сімейні,
міжнародні, дипломатичні

Взаємини

особисті, родинні, взаємини
між чоловіком і жінкою,
взаємини між дітьми

Стосунки

особисті, позашлюбні,
стосунки з колегами,
з'ясовувати стосунки;
міждержавні стосунки

***Доповніть словосполучення словами
взаємини, відношення, відносини,
стосунки***

Сімейні ...

Економічні...

Між чоловіком і жінкою...

Математичні...

З'ясовувати ...

З колегами ...

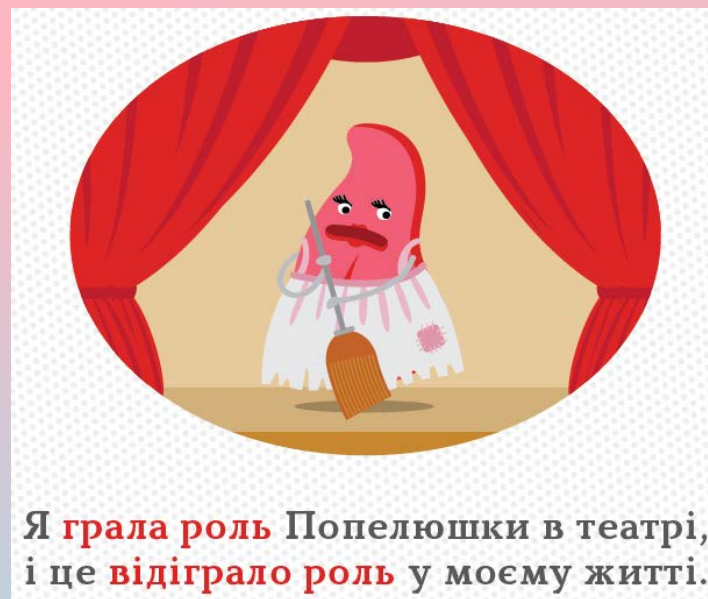
ВІДІГРАВАТИ РОЛЬ ЧИ ГРАТИ РОЛЬ?

**ГРАЮТЬ РОЛЬ У
КІНО ЧИ ТЕАТРІ.**

**ВІДІГРАВАТИ РОЛЬ - ЦЕ
ФРАЗОЛОГІЗМ, ЩО
ОЗНАЧАЄ МАТИ
ЗНАЧЕННЯ.**

Я **грала роль** Попелюшки в театрі,
і це **відіграло роль** у моєму житті.

ПЕРЕВІР СЕБЕ

Доберіть до кожного фразеологізму антонім.

Фразеологізм

1 тримати в чорному тілі

2 розкрити карти

3 викинути з голови

4 мозолити руки

Антонім

А ставати дибки

Б гладити по голові

В ходити довкола

Г не йти з думки

Д ганяти собак

ДОПУСКАТИ - ПРИПУСКАТИ

**ДОПУСКАТИ МОЖНА
ПОМИЛКИ;
АБО ДОПУСКАТИ ДО ІСПИТІВ, В
АРХІВ І Т. П.**

**ПРИПУСКАТИ – ЦЕ ВВАЖАТИ
ЗА МОЖЛИВЕ,
НАПРИКЛАД, ПРИПУСКАТИ
ДУМКУ.**

ЗАПИТАННЯ - ПИТАННЯ

Запитання
вживається у
значенні вимога,
прохання дати які-
небудь відомості.

Запитання

Ставити запитання
Відповідати на запитання
Риторичне запитання
Цікаве запитання

Питання

Порушувати питання
Вирішувати питання
Знак питання
Питання життя та смерті

ukr-mova.in.ua

мова

Питання вживається в
значенні проблема, справа,
положення, які потребують
обговорення.

ЗАПРОВАДЖУВАТИ - УПРОВАДЖУВАТИ

ЗАПРОВАДЖУВАТИ ОЗНАЧАЄ
ВВОДИТИ ЩОСЬ НОВЕ,
УСТАНОВЛЮВАТИ ТОЩО.
НАПРИКЛАД, **ЗАПРОВАДЖУВАТИ**
КАРАНТИН.

УПРОВАДЖУВАТИ –
ВВОДИТИ ЩОСЬ У ДІЮ, У
ПРАКТИКУ. НАПРИКЛАД,
УПРОВАДЖУВАТИ ІКТ.

Перевір себе

Лексичної помилки НЕМАЄ в реченні

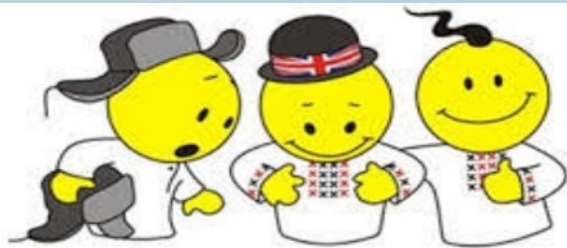
А На лекціях з етики професор розповідав студентам, як тактичніше вчинити в тій чи тій не надто приємній ситуації.

Б Імунологи прогнозують, що останні місяці року будуть удачними для укріплення здоров'я.

В На симпозіум поїде чисельна група науковців, які брали участь у досліді цієї теми.

Г На конференцію запросили різних за фахом лікарів: від хірургів до реабілітації.

Д У тендітних руках балерини – оберемок червоних троянд, і це найвища оцінка її роботи в новому спектаклі.

**УКРАЇНСЬКОЮ
ПРИКОЛЬНІШЕ!**

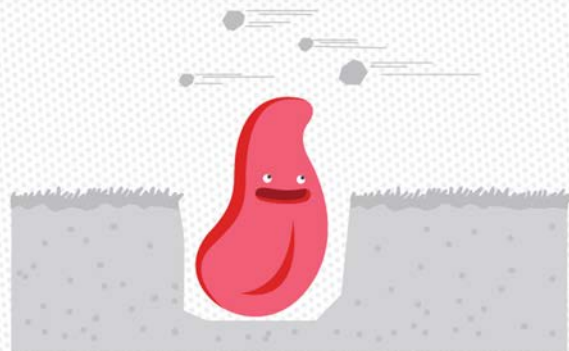
Нарешті вони **стали до праці!**
P. S. «Приступати до роботи» — калька
з російської мови.

ukr-mova.in.ua

мова

Труднощі українського слововживання або **АНТИСУРЖИК**

Принаймні намагайтеся уникати росіянізмів!
P. S. «По крайній мірі» — це росіянізм.

ukr-mova.in.ua

мова

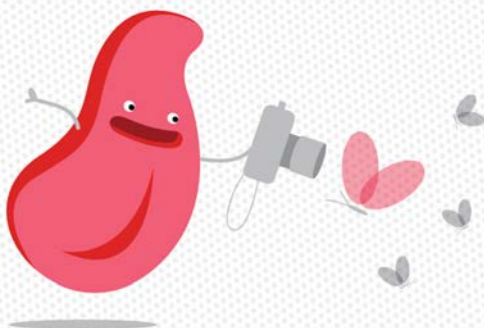
ЗАКЛЮЧАЄТЬСЯ

Проблема **полягає** в тому, що не всі
знають, що слова «**заключається**»
немає в українській мові.

ukr-mova.in.ua

мова

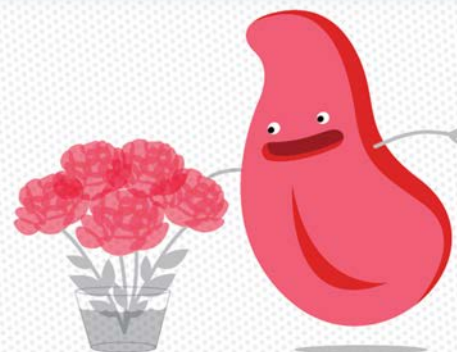
Харків

Хочу сфотографувати метелика **великим** планом.
Р. S. А **крупним** буває пісок або зерно.

ukr-mova.in.ua

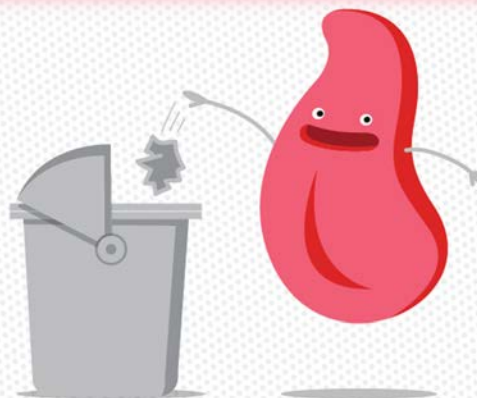
мова

Кінець травня пахне **півоніями**.
Р. S. «Піон» — це росіянізм.

ukr-mova.in.ua

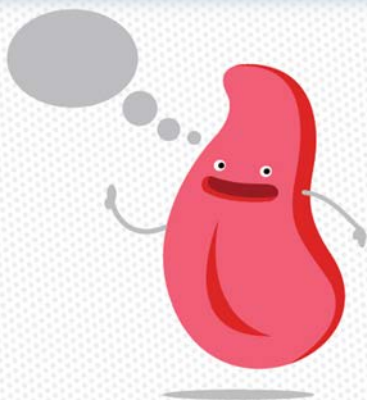
мова

Кожен повинен дбати про **довкілля**.
Р. S. «Оточуєче середовище» — росіянізм.

ukr-mova.in.ua

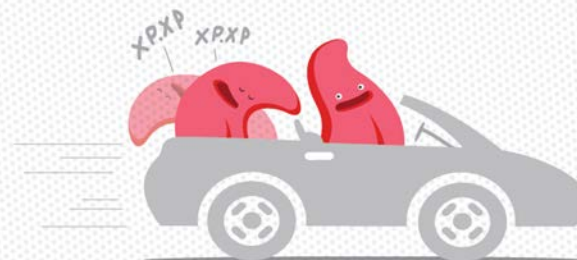
мова

Щодо цього в мене була своя думка...
Р. S. «На цей рахунок» — калька.

ukr-mova.in.ua

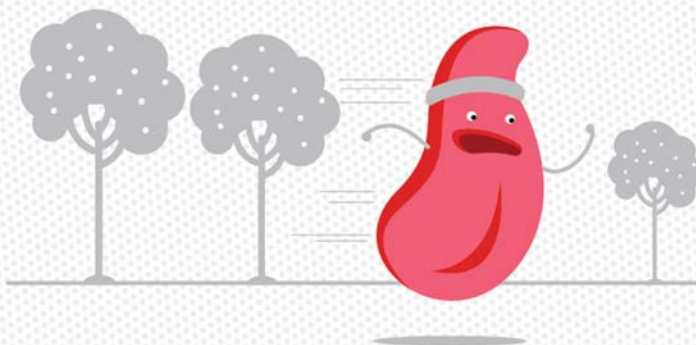
мова

Я підвіз **їх** до **їхнього** будинку.

ukr-mova.in.ua

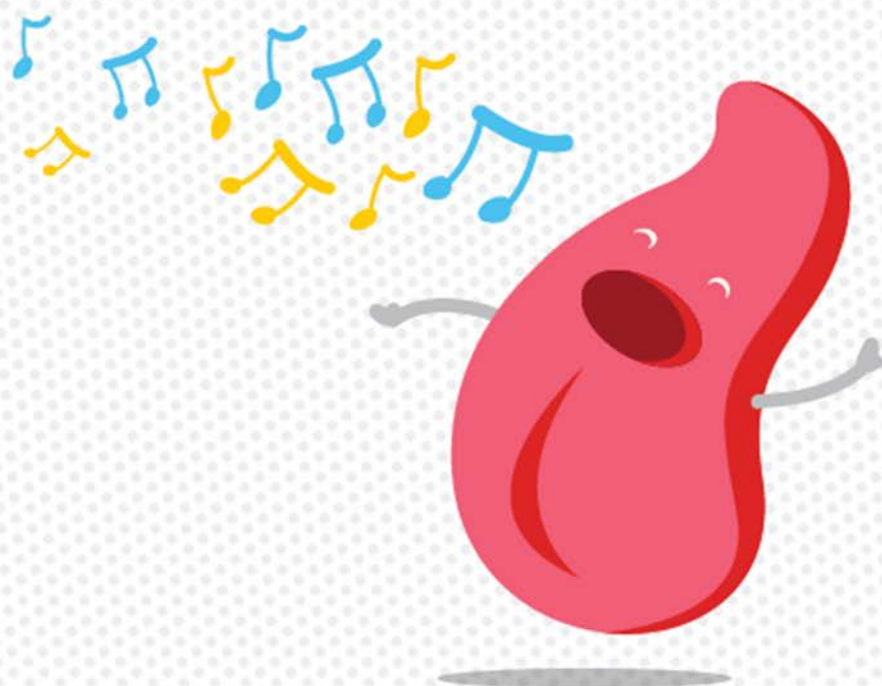
мова

Уранці я не побігав, **тому що** пішов дощ.
Оскільки зараз він закінчився, я маю надолужити.
Р. S. «Так як» — росіянізм.

ukr-mova.in.ua

мова

Учімо рідну мову! **Читаймо** українською!
Співаймо українських пісень!
P. S. «Давайте вчити, читати...» — невластиві
українській мові конструкції.

ПЕРЕВІР СЕБЕ

Лексичну помилку допущено в рядку

А о сьомій годині ранку

Б на наступній неділі

В властивий учневі

Г прийшов у справах

Відредагуйте речення.

1. Так як упроваджено карантин, ми навчаємося дистанційно.
2. У нашому ліцеї проходить чисельна кількість міроприємств.
3. На цей рахунок я можу сказати, що у нас є все для вирішення нагальних запитань.
4. Учні приступили до роботи на виробничому навчанні.
5. По крайній мірі твоя відповідь заключається в наступному.

ЛЮБІТЬ
УКРАЇНСЬКУ!

ukr-mova.in.ua

мова

Мова зникає не тому, що її не вчать
інші, а тому, що нею не говорять
ті, хто її знає.

Хосе-Марія Арце

ukr-mova.in.ua

мова

**ГОВОРІМО УКРАЇНСЬКОЮ
ПРАВИЛЬНО, АДЖЕ
МОВА – ЦЕ ПОТУЖНИЙ КОД
НАЦІЇ!!!**